

Latgališu woceleite

Latgali var tikai mīlēt

Kāda ir latgalieša laimes formula?

Egita Terēze Jonāne

Tuvojoties Latvijas valsts dzimšanas dienai, "Latgališu woceleite" pastāstīs par latgalieša laimi, jo tikai Latgalē atrodas Laimas muzejs, kurš darbojas jubilejas piekto sezonu un kur pat ārzemnieki sajūtas kriptiņu laimīgāki.

Izrādot Laimas muzeju, kas ierīkots bijušajā luterāņu dievnāmā Indrā (Krāslavas novads), tā saimniece Ilona Kangizere uzsvēra, ka nav tāda viena laimes ceļa, kas patiktu visiem, muzejā katrs atrod savu laimi vairojošu nodarbošanos, darbnīcu.

Ilona pie trauku plaukta. Katru gadu apmeklētāji sadauza vairākus tūkstošus šķīvju un bļodu, tos visus saziēdo cilvēki

« Laimas muzejs nav tikai stāsts par laimīgo Indru un Latgali. Manuprāt, mēs visi varam justies laimīgi jebkurā Latgales ciemā, pilsētā, jo mums ir zilas un mierīgas debesis virs galvas, mīļi cilvēki blakus, krāšņa daba, ainaviski ezeri, uz galda ir pašu cilvēku cepta maize un izaudzēti lauku labumi.

Viņa priecājas, sagaidot Laimas muzejā cilvēkus, kuri atbrauc otro, trešo reizi, līdz atveduši draugus, un to pulkā ir arī Valsts prezidents Egils Levits ar kundzi. Vaicāju, cik laimīgs ekselence un viņa sieva ir sajutušies, piemēram, cepot laimes pankūku mini laimes pannā vai radot savas laimes smaržu.

« Ilona atminējās: "Valsts prezidents, iesaistoties laimes stacijās, darbnīcās, bija samulsis, patīkami pārsteigts, lai gan viņš ir ļoti atvērts. Egils Levits ir eiropietis attieksmē, izglītībā, domāšanā. Mūsu Valsts prezidents ļoti ciena otru cilvēku, viņa darbu, viedokli. Kad jautāju, vai viņš jūtas laimīgs, ekselence teica, ka ir laimīgs, jo viņam ir mīļa ģimene, viņš strādā un dzīvo starp latviešiem, kas ir strādīga un talantīga nācija, un Latvijā, kas ir ļoti skaista zeme."

Vaicāju, vai laimes sajūtas ir atšķirīgas bērnam un sirmgalvim, sievietei un vīrietim, valsts pilsonim un valsts prezidentam... Ilona atgādināja: «Dievs cilvēkam ir iedevs dvēseli, tai nav dzimuma, tautības, tāpēc laimes sajūta, recepte ir visiem viena un tā pati. Būt laimīgam. Protams, bērni it atvērtāki, atklātāk parāda, ka ir laimīgi, tikmēr pieaugušie jau ir iemācījušies slēpties aiz maskām, lomām. Taču Laimas muzejā visas maskas krīt. Emocionālās sievietes kļūst vēl emocionālākas, bet kautrīgie vīrieši – atvērtāki. Vieni raud, ejot patriotisko ceļu, citi negrib pamest muzikālo salonu.»

Laimas muzeja durvis ir atvērtas visiem (tomēr iepriekš jāpiezvana Ilonai – tālr. 20266514), turpināja Ilona. Šovasar Laimas muzejā nejausi iekļāda Holandes baikeris, kurš ar motociklu apceļoja

Eiropu. Vēlāk savā ceļojuma aprakstā internetā viņš atzinis, ka Laimas muzejā Indrā atradis to, ko meklējis – paša laimes sajūtu. Sola, ka atbrauks vēlreiz. Pirms tam vairākas reizes ar saviem tūristiem ciemojās tūrisma uzņēmējs no Vācijas. Un viņam Indra un muzejs pieķēries sirdij tik stipri, ka viņš ir iegādājies īpašumu un attīsta tūrisma turpat Indrā. Pavisam nesen – oktobrī muzejā ciemojās Daugavpils Valsts ģimnāzijas skolēni ar kopīga projekta dalībniekiem – vienaudžiem no Vācijas. Kāda vācu jaunie, ejot ārā pa durvīm, atzina, ka jūtas mazliet laimīgāka, pastāstīja Ilona.

Pēc viņas novērotā, visas radošās darbošanās ar rokām, tostarp zīmēšana, zīdaiņa lelles ietīšana autiņos, pat trauku sasišana, pamodina laimes sajūtu visefektīvāk, varbūt tāpēc cilvēki, kuri muzeju apmeklē vēlreiz, teikuši, ka arī pēc tam pratuši laimi uzmodināt, darot pat ikdienišķus mazus darbus. Laime – tā ir sajūta, un šīs sajūtas intensitāti (saka – maza un liela laime, mazliet un ļoti laimīgs utt.) nosaka cilvēka audzināšana, raksturs, vērtības, talanti, hobijs, darbs, apkārtējie cilvēki u.c. faktori, skaidroja Ilona.

« Ja cilvēks attīsta savu emocionālo sfēru (par to ir atbildīga galvenokārt sirds), viņš pazīst, sajūt laimes nianšes, toņus, smaržas, skaņas, atmosfēru... To spilgti aprakstījuši lieli dzejnieki un rakstnieki. Mūdienu cilvēks, pavadījis dažas stundas Laimas muzejā, dodas mājās smaidīgāks, atraisītāks, brīvāks, daudzi saka, ka brauks vēl. Interesanti, ka Laimas muzeja atklāšanā piedalījās visi Indras iedzīvotāji, un man gribas ticēt, ka viņi ir kļuvuši kriptiņu vai daudz laimīgāki. Daudzi atved savus radniekus, draugus un stāsta, ka lepojas ar Laimas muzeju. Tikpat laimīgi ir cilvēki, kuri ziedo muzejam traukus, eksponātus. Es ticu un redzu, ka Indras laimes recepte, gribu sacīt vēl uzsvērtāk – Latgales laimes recepte – darbojas. Tamdēļ ir vērts strādāt Laimas muzejā," atzina Ilona un atklāja savu laimes recepti – būt vajadzīgai sabiedrībai un piepildīt sapņus.

Valsts prezidentam ar kundzi patika cept pankūkas, jo tām esot laimes garša, citiem pankūkas asociējas ar laimīgu bērnību

Muzikālajā salonā cilvēki cenšas atskaņot mīļāko skaņdarbu vai sakomponē jaunu

Zīdaiņa ietīšana autiņos vairo laimes sajūtu gan bērmos un jauniešos, gan sirmgalvjos

Laimas muzejā Indrā var izstaigāt daudzus laimes ceļus un piedzīvot paša mazo vai lielo laimi

Egītas Terēzes Jonānes foto

Šis projekts tiek realizēts ar Latgales reģiona attīstības aģentūras, Valsts kultūrkapitāla fonda un AS «Latvijas valsts mēži» finansiālu atbalstu